

Коробов Павло

*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
(Україна, м. Харків)*

Синдром відчуженості від місцевого самоврядування

Формування культури громадянськості є важливим компонентом демократичної трансформації українського суспільства. Ми розуміємо під громадянськістю добровільну участь громадян у житті своєї держави і своєї громади.

Громадянській участі притаманний баланс між активністю і пасивністю громадян. У січні 2008 р. соціологічна група «Взаємодія» за участю автора провела дослідження соціального самопочуття жителів м. Херсона (опитано 1500 осіб віком старше 18 років, стандартизоване інтерв'ю за місцем проживання, статистична похибка не перевищує 2,7%). Результати опитування свідчать, що мешканцям міста притаманний «синдром відчуженості від місцевого самоврядування», який стримує демократичні місцевого самоврядування. Виявлено невисокий рівень громадянської свідомості і суспільно-політичної активності громадян. Більше половини опитаних (55%) не вважають себе членами територіальної громади і відповідальними власниками комунальної власності. Ідентифікують себе з територіальною громадою менше третини опитаних (31%). Біля двох третин респондентів вважають, що прості громадяни не можуть впливати на прийняття рішень міською владою, а майже 68% опитаних не мають навіть намірів якимось чином впливати на цей процес. Така масова відчуженість городян від місцевого самоврядування багато в чому пояснює занепад міста. По відношенню до реформ найважливіших сфер життя суспільства громадська думка практично розкололася навпіл: 48% - за стабільність, 46% - за прискорення соціальних змін. З власною активністю пов'язують надії на покращення ситуації лише 17% опитаних.

Причини прояву «синдрому відчуженості» різноманітні: залежність масової свідомості від авторитарних практик у місцевому політикумі, порушення прав людини, застосування «каральних правоохоронних методів» до тих, хто виступає проти імітації самоврядування та ін.